

A בס"ד

Intro

Today we will learn בע"ה of דף י of מסכת עבודה זרה. Some of the topics we will learn about include.

The two ways that scribes date from יון מלכות, which is a six-year difference.

בגולה אין מונין אלא למלכי יונים בלבד
In חוץ לארץ they date their documents only according to יון מלכות, but not according to יון מלכות.

יום גנוסיה של מלכיהם
יום שמעמידין בו עכו"ם את מלכם
The Romans would go worship their עבודה זרה on the anniversary of the day that they appointed their current emperor or his son as his successor.

The Gemara elaborates on the close relationship of the Roman emperor and רבי, and relates some of רבי's advice to אנטוניוס regarding several matters.

כל יומא הוה שדר ליה
דהבא פריכא במטראתא וחיטי אפומייהו
Every day, אנטוניוס would send רבי sacks full of gold, and they were covered with wheat.

A

Two ways that scribes date from מלכות יון

בגולה אין מונין
אלא למלכי יונים בלבד

יום גנוסיה של מלכיהם
יום שמעמידין בו עכו"ם את מלכם

The close relationship of the Roman emperor and רבי

כל יומא הוה שדר ליה
דהבא פריכא במטראתא
וחיטי אפומייהו

B

ה"ל ההיא נקרתא דהוה עיילא מביתיה לבית רבי
There was an underground tunnel that led from אנטוניוס's palace to רבי's home. Every day אנטוניוס would go visit רבי accompanied by two servants, one servant was killed upon his arrival to רבי's home, and the other servant was killed upon his return to אנטוניוס's palace.

כל יומא הוה משמש לרבי
The ways that אנטוניוס attended to רבי's personal needs.

כי שכיב אנטוניוס
אמר רבי נתפרדה חבילה
When אנטוניוס died, רבי exclaimed our close bond has come apart.

B

ה"ל ההיא נקרתא
דהוה עיילא מביתיה
לבית רבי

כל יומא
הוה משמש לרבי

כי שכיב אנטוניוס
אמר רבי נתפרדה חבילה

1 So, let's review ...

The Gemara in the previous Daf mentioned that ספרא, the scribes, date their documents from the 6th year of the beginning of מלכות יון, the Greek rule, which was in the 40th year of the second Bais Hamikdash, and 380 years before the חורבן.

The Gemara proceeds to elaborate on this issue with the following incident:

ההוא שטרא

דהוה כתיב ביה שית שנין יתירתא

There was a loan document that was dated six years ahead of the time of the loan. The רבנן assumed that

האי שטר מאוחר הוא

ניעכביה עד דמטיא זמניה ולא טריף

Although the loan happened this year, the שטר was post-dated six years later, because the מלוה forgave part of the שיעבוד in that he will not confiscate the ליה's assets that he owned and sold during these six years.

However, רב נחמן explained that

האי ספרא דוקנא כתביה

והנך שית שנין דמלכו בעילם

דאנן לא חשבינן להו

הוא קחשיב ליה ובזמניה כתביה

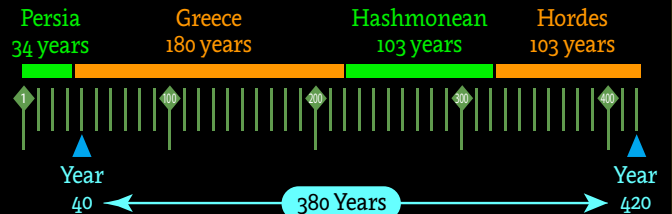
This שטר was written by a precise scribe and is not post-dated, because this scribe dates his documents from the beginning of the מלכות יון, when they began to rule in ילם six years earlier, while all other scribes date their documents from when מלכות יון dominated the whole world, six years later.

Therefore, the מלוה can confiscate all the ליה's assets from these six years,

1

ספרא - SCRIBES

date their documents from the 6th year of the beginning of מלכות יון, the Greek rule,

which was in the 40th year of the second Bais Hamikdash, and 380 years before the חורבן.

ההוא שטרא

דהוה כתיב ביה שית שנין יתירתא

There was a loan document that was dated six years ahead of the time of the loan

The רבנן assumed that

האי שטר מאוחר הוא

ניעכביה עד דמטיא זמניה ולא טריף

Although the loan happened this year, the שטר was post-dated six years later, because the מלוה forgave part of the שיעבוד

in that he will not confiscate the ליה's assets that he owned and sold during these six years.

However, רב נחמן explained

האי ספרא דוקנא כתביה

והנך שית שנין דמלכו בעילם

דאנן לא חשבינן להו

הוא קחשיב ליה ובזמניה כתביה

This שטר was written by a precise scribe and is not post-dated,

because this scribe dates his documents from the beginning of the מלכות יון,

when they began to rule in ילם six years earlier, while all other scribes date their documents from when מלכות יון dominated the world - six years later.

Therefore, the מלוה can confiscate all the ליה's assets from these six years,

2 The Gemara asks, however, perhaps

האי מאוחר הוא

דליציאת מצרים מניין

Perhaps, the שטר was post-dated and the מלוה cannot confiscate the לווה's assets, because we do not date שטרות according to the years of יון מלכות, but rather according to the years from when the Yidden left מצרים which was 1380 years before the חורבן, and this scribe counted only the final 380 years, which coincides with the 6th year of מלכות יון?

And, if so, IS post-dated?

The Gemara answers;

בגולה אין מונין אלא למלכי יונים בלבד

In חוץ לארץ they date their documents only according to יון מלכות, not according to מצרים. Therefore, we assume that the שטר was not post-dated, and the scribe included the first 6 years, because as Rashi explains

שאין כל אדם עושה כן

It is not common for a מלוה to post-date a שטר and thereby forgive part of the lien.

=====

2

?

האי מאוחר הוא דליציאת מצרים מניין

Perhaps, the שטר was post-dated
and the מלוה cannot confiscate the לווה's assets,

Because we do not date
שטרות according to the
years of יון מלכות,

But rather according to
when the Yidden left מצרים
which was 1380 years
before the חורבן,

and this scribe counted only the final 380 years,
which coincides with the 6th year of יון מלכות?

And, if so, is post-dated?

בגולה אין מונין אלא למלכי יונים בלבד

In חוץ לארץ they date their documents according to מלכות
יון, not according to מצרים.

Therefore, we assume that the שטר was not post-dated,
and the scribe included the first 6 years,

because as Rashi explains

שאין כל אדם עושה כן

It is not common for a מלוה to post-date a שטר
and thereby forgive part of the lien.

3 The Gemara continues to explain the Mishnah on פ' which lists the אידיהן של עובדי כוכבים One of which is ויום גנוסיה של מלכיהם And the Gemara explains it as יום שמעמידין בו עכו"ם את מלכם The anniversary of the day that they had appointed their current emperor. And they would go worship the עבודה זרה on that day.

And although the Braisa states יום גינוסיה יום שמעמידין בו את מלכם Which implies that יום גינוסיה refers to something else?

The Gemara explains לא קשיא הא דידיה הא דבריה One refers to the appointment of the current emperor, and one refers to the appointment of the current emperor's son to succeed his father.

And although the Braisa derives from the Pasuk הנה קטן נתתיך בגוים

שאין מושיבין מלך בן מלך The Roman's do not appoint an emperor's son to succeed his father. However, ע"י שאלה מוקמי כגון אסורוס בר אנטונינוס דמלך If the emperor requests it from the ministers, they do appoint his son, as in the case of אסורוס who succeeded his father the well-known Roman emperor אנטונינוס.
=====

3 *The previous Mishnah lists - אידיהן של עובדי כוכבים -*

יום גנוסיה של מלכיהם

And the Gemara explains it as

יום שמעמידין בו עכו"ם את מלכם

The anniversary of the day they had appointed their current emperor.

And they would go worship the עבודה זרה on that day.

יום גינוסיה

יום שמעמידין בו את מלכם

Which implies that יום גינוסיה refers to something else?

**לא קשיא
הא דידיה הא דבריה**

One refers to the appointment of the current emperor, and one refers to the appointment of the current emperor's son to succeed his father.

And although the Braisa derives from the Pasuk

הנה קטן נתתיך בגוים

שאין מושיבין מלך בן מלך

The Roman's do not appoint an emperor's son to succeed his father.

However,

ע"י שאלה מוקמי

כגון אסורוס בר אנטונינוס דמלך

If the emperor requests it from the ministers, they do appoint his son, as in the case of אסורוס who succeeded his father the well-known Roman emperor אנטונינוס.

4 The Gemara now elaborates on the close relationship of the Roman emperor אנטונינוס and רבי and relates some of their conversations and interactions.

1.
 רבי אנטונינוס told
 בעינא דימלוך אסוירוס ברי תחותי
 ותתעביד טבריא קלניא
 I want my son to succeed me as emperor.
 And I want to absolve the city of טבריא from paying taxes.
 However,
 ואי אימא להו
 חדא עבדי תרי לא עבדי
 My ministers will only grant one request.

רבי advised him to do the following
 בעי מינייהו דאסוירוס ברי ימלוך תחותי
 ואימא ליה לאסוירוס דתעביד טבריא קלניא
 Ask them to appoint your son to succeed you as emperor,
 and then ask your son to absolve טבריא from their taxes.
 Rashi explains that אנטונינוס did this because there were
 many רבנן living in טבריא, and based on his relationship
 with רבי, he was an אוהב רבנן, he admired and liked the
 Chachamim and sought their benefit.

4 The close relationship
 between the Roman emperor אנטונינוס and רבי

1

רבי אנטונינוס told
 בעינא דימלוך אסוירוס ברי תחותי
 ותתעביד טבריא קלניא

I want my son to succeed me as emperor.
 And I want to absolve the city of טבריא from paying taxes.

However,
 ואי אימא להו
 חדא עבדי תרי לא עבדי
 My ministers will only grant one request.

רבי advised him to do the following
 בעי מינייהו דאסוירוס ברי ימלוך תחותי
 ואימא ליה לאסוירוס
 דתעביד טבריא קלניא
 Ask them to appoint your son to succeed you as emperor,
 and then ask your son to absolve טבריא from their taxes.

Rashi explains that אנטונינוס did this
 because there were many רבנן living in טבריא,
 and based on his relationship with רבי, he was an אוהב רבנן,
 he admired and liked the Chachamim
 and sought their benefit.

5

2.

רבי אנטונינוס told
מצערין לי חשובי רומאי
The influential Romans are harassing me.

רבי advised him to do the following:
קטול חד חד מינייהו
ולא תתגרה בהו בכולהו
Execute them one by one, but don't fight them all at once.

And the Gemara explains that רבי only signaled these responses to אנטונינוס with various actions, but he did not express them explicitly, because אמר שמעי בי חשובי רומי ומצעריו ליה He was concerned that the Romans will hear, and they will harass him too. And he did not tell it to him even בלחש, quietly, because כי עוף השמים יוליך את הקול Even the birds can carry his message; Which means, one can never be sure that his words will not become known.

The Gemara continues describing their friendship:

3.

ליהו יומא הוה שדר ליה
דהבא פריכא במטראתא וחיטי אפומייהו
Every day אנטונינוס would send רבי sacks full of gold, but they were covered with wheat so that the messengers would not be aware of its true contents; and אנטונינוס told רבי ליהו למאן דבתרך דיהבי לבתראי דאתו בתרך ודאתי מינייהו ניפוק עלייהו Your successors will use this to pay their taxes to my successors.

5

2

רבי אנטונינוס told

מצערין לי חשובי רומאי
The influential Romans are harassing me.

רבי advised him to do the following:

קטול חד חד מינייהו
ולא תתגרה בהו בכולהו
Execute them one by one,
but don't fight them all at once.

And the Gemara explains that רבי only signaled these responses to אנטונינוס with various actions, but he did not express them explicitly, because

אמר שמעי בי חשובי רומי
ומצעריו ליה

He was concerned that the Romans will hear,
and they will harass him too.

And he did not tell it to him even quietly, because

כי עוף השמים יוליך את הקול
Even the birds can carry his message;
Which means, one can never be sure that his words
will not become known.

3

כל יומא הוה שדר ליה
דהבא פריכא במטראתא
וחיטי אפומייהו

Every day אנטונינוס would send רבי sacks full of gold,
but they were covered with wheat
so that the messengers would not know;

רבי אנטונינוס told

ליהו למאן דבתרך דיהבי לבתראי
דאתו בתרך ודאתי מינייהו ניפוק עלייהו
Your successors will use this to pay their taxes
to my successors.

6

4.
ה"ל ההיא נקרתא דהוה עיילא מביתיה לבית רבי
כל יומא הוה מייתי תרי עבדי
חד קטליה אבבא דבי רבי
וחד קטליה אבבא דביתיה
There was an underground tunnel that led from אנטונינוס's
palace to רבי's home, and each day אנטונינוס would go visit
רבי accompanied by two servants. He killed one servant
upon his arrival at רבי's home, and the other servant upon
his return to his palace.

Tosfos asks:
Murder is one of the שבע מצוות בני נח, forbidden even to
non-Jews?
And offers two explanations:
1.
It was permitted based on
הבא להרגך השכם להרגו
Self-defense;
Because the life of אנטונינוס would be endangered if he
was found out.
2.
He chose people who were already liable to death. ®

6

4

ה"ל ההיא נקרתא
דהוה עיילא מביתיה לבית רבי
כל יומא הוה מייתי תרי עבדי
חד קטליה אבבא דבי רבי
וחד קטליה אבבא דביתיה

There was an underground tunnel
that led from אנטונינוס's palace to רבי's home,
and each day אנטונינוס would go visit רבי
accompanied by two servants.

He killed one servant upon his arrival at רבי's home,
and the other servant upon his return to his palace.

Tosfos asks:

Murder is one of the שבע מצוות בני נח,
forbidden even to non-Jews?

1

It was permitted based on
הבא להרגך השכם להרגו
Self-defense;
Because the life of אנטונינוס would be endangered
if he was found out.

2

He chose people who were already liable to death.

7 The Gemara continues:

רבי אנטונינוס

בעידנא דאתינא

לא נשכח גבר קמך

No person shall be present when I come.

רבי חנינא בר חמא

אנטונינוס came and found רבי

seated before רבי, and רבי told

אנטונינוס insisted that no one be present.

My guest is not considered a person, he is like an angel. And רבי חנינא בר חמא put אנטונינוס to a test, and he brought the dead servant back to life. But even so אנטונינוס insisted that no one be present.

5.

כל יומא הוה משמש לרבי

מאכיל ליה משקי ליה

Every day אנטונינוס would serve רבי his meals, and

כי הוה בעי רבי למיסק לפוריא

הוה גחין קמי פוריא

א"ל סק עילואי לפוריך

When רבי wanted to climb onto his bed, אנטונינוס would

bend down before the bed, for רבי to step on him.

7

The Gemara continues. . .

רבי אנטונינוס told

בעידנא דאתינא

לא נשכח גבר קמך

No person shall be present when I come.

One day, רבי חנינא בר חמא came and found אנטונינוס,

רבי, seated before רבי,

אנטונינוס told רבי

לית דין בר איניש

My guest is not considered a person, he is like an angel.

And רבי חנינא בר חמא put אנטונינוס to a test, and he brought the dead servant back to life. But even so אנטונינוס insisted that no one be present.

5

כל יומא הוה משמש לרבי

מאכיל ליה משקי ליה

Every day אנטונינוס would serve רבי his meals, and

כי הוה בעי רבי למיסק לפוריא

הוה גחין קמי פוריא

א"ל סק עילואי לפוריך

When רבי wanted to climb onto his bed, אנטונינוס would bend down before the bed, for רבי to step on him.

8

6.
 רבי אנטונינוס asked אתינא לעלמא דאתי
 Will I receive a portion in the world to come?
 And רבי confirmed that he will.
 And although the Pasuk states לא יהיה שריד לבית עשו
 There will be no remnants of עשיו descendants.
 This only refers to בעושה מעשה עשו
 Only one who acts like עשיו, but not to a righteous person;

The Gemara concludes:
 אנטונינוס שמושיה לרבי
 כי שכיב אנטונינוס
 אמר רבי נתפרדה חבילה
 the non-Jewish emperor served רבי for many
 years, and when אנטונינוס died, רבי exclaimed, "Our close
 bond has come apart."

Similarly,
 אדרכן שמושיה לרב
 כי שכיב אדרכן
 אמר רב נתפרדה חבילה
 רב, a non-Jewish lord served רב, and when he died, רב
 exclaimed, "Our close bond has come apart."

8

6

אתינא לעלמא דאתי

Will I receive a portion in the world to come?

And רבי confirmed that he will.

And although the Pasuk states

לא יהיה שריד לבית עשו

There will be no remnants of עשיו descendants.

This only refers to

בעושה מעשה עשו

*Only one who acts like עשיו,
 but not to a righteous person;*

אנטונינוס שמושיה לרבי

כי שכיב אנטונינוס

אמר רבי נתפרדה חבילה

*the non-Jewish emperor
 served רבי for many years,
 and when אנטונינוס died, רבי exclaimed,*

"Our close bond has come apart."

Similarly,

אדרכן שמושיה לרב

כי שכיב אדרכן

אמר רב נתפרדה חבילה

*רב, a non-Jewish lord served רב,
 and when he died, רב exclaimed,*

"Our close bond has come apart."